

Občina Slovenska Bistrica
Kolodvorska ulica 10
2310 Slovenska Bistrica

Številka: 092-1/2019-804
Datum: 22.10.2019

Zadeva: **VKLJUČEVANJE OTROK PRISELJENCEV V VIZ**

V vrtcih, šolah in drugih zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami **se v skladu z 2.a členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja zagotovi varno in spodbudno učno okolje**, kjer so prepovedani telesno kaznovanje otrok, vsakršna druga oblika nasilja nad in med otroki ter neenakopravna obravnava, ki bi temeljila na spolu, spolni usmerjenosti, socialnem in kulturnem poreklu, veroizpovedi, rasni, etnični in narodni pripadnosti ter posebnosti v telesnem in duševnem razvoju.

Glede na posebno dimenzijo vključevanja otrok priselcev za mednarodno zaščito in otrok z mednarodno zaščito, **Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport priporoča dvostopenjski model vključevanja**. Pri tem izhaja iz rezultatov projektov *Vključevanje otrok migrantov v vzgojo in izobraževanje 2008–2011* ter *Razvijamo medkulturnost kot novo obliko sobivanja 2013–2015*, ki ga je sofinanciral Evropski socialni sklad (nosilni šoli sta Osnovna šola Koper in Osnovna šola Livada). V modelu so predstavljene različne dejavnosti, ki jih lahko ponudimo otrokom priseljencem in njihovim staršem v času inkluzije v novo jezikovno in kulturno okolje, ki vključuje socialno, jezikovno in kulturno področje.

Vključevanje (na ravni priporočila Ministrstva za šolstvo, izobraževanje in šport) delimo na dve obdobji: t. i. uvajalnico in nadaljevalnico. Pred vključitvijo v redni pouk se za omenjene otroke organizira uvajalnica, ki poteka strnjeno v trajanju 20 ur. Po končani uvajalnici se otroci vključijo k rednemu pouku, pri čemer jim pripada dodatna strokovna pomoč pri učenju slovenščine. Priporočena je tudi strnjena oblika izvajanja (nadaljevalnica). Ministrstvo za šolstvo, izobraževanje in šport je na podlagi Predloga programa dela z otroki priseljenci za področje predšolske vzgoje, osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja (avgust 2018) pripravilo spremembe in dopolnitve zakonskih podlag s področij začetnega učenja slovenščine ter individualnega načrta za osnovnošolsko raven.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport šolam, ki imajo vključene učence priseljence v prvem in drugem letu šolanja, nudi ure dodatne strokovne pomoči pri učenju slovenščine. Veljavna zakonodaja (81. člen Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja) daje normativno podlago za zagotavljanje sredstev iz državnega proračuna tako za učenje slovenščine kot tudi za poučevanje maternega jezika za priseljene učence in dijake, vključene v redno osnovnošolsko in srednješolsko

izobraževanje. Do okvirnega števila teh učencev, ki se prvo in drugo leto šolajo v Sloveniji, pridemo na Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport posredno, in sicer na podlagi prejetih vlog šol za financiranje ur dodatne strokovne pomoči za poučevanje slovenščine. Dodatna strokovna pomoč (DSP) pri učenju slovenščine se priseljenim učencem, ki se prvo leto šolajo v Republiki Sloveniji, zagotavlja že od konca devetdesetih let, s šolskim letom 2010/2011 pa se tovrstna pomoč priseljenim učencem zagotavlja tudi v drugem letu šolanja.

Vse šole so bile z okrožnico z dne 24.9.2019 obveščene, da je bil v Uradnem listu RS, št. 54/19 z dne 6.9.2019 **objavljen Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole.**

S spremembami in dopolnitvami so določeni kriteriji za dodelitev ur slovenščine za učence priseljence iz drugih držav.

Nova ureditev tega področja temelji na Predlogu programa dela z otroki priseljenci za področje predšolske vzgoje, osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja (avgust, 2018), ki je nastal v okviru projekta Izzivi medkulturnega sobivanja. Predlog je izšel v obliki publikacije in vsebuje vsebinske podlage s področja začetnega učenja slovenščine, na katerem temelji tudi sprememba Pravilnika o normativih in standardih. Publikacijo si lahko ogledate na naslednji povezavi: http://www.mizs.gov.si/si/varno_in_spodbudno_ucno_okolje/spodbudno_ucno_okolje/v_kljucevanje_priseljencev_v_sistem_vzgoje_in_izobrazevanja/

Dodatne ure slovenščine so po novem zagotovljene samo za učence, ki so v slovenske osnovne šole vključeni prvo leto.

Novost, ki je nastala na podlagi vsebinskega dokumenta, je tudi oblikovanje heterogenih skupin. Ure se torej ne bodo več dodeljevale glede na vzgojno izobraževalna obdobja, temveč na skupno število novo vključenih učencev priseljencev. Normativ za oblikovanje heterogene skupine učencev je 17 učencev. Tako oblikovani skupini bo dodeljenih 180 pedagoških ur slovenščine. **Šolam, v katere se letno vključijo največ 4 učenci, bo za pouk slovenščine dodeljenih 120 ur, za vključitev od 5 do 8 učencev pa 160 ur.**

Glede na to, da so za organizacijo izvajanja dodatnih ur slovenščine kriteriji objavljeni v Uradnem listu, lahko na šolah z izvajanjem dodatnih ur že začnejo. Uradno potrditev glede pripadajočih ur bodo šole prejele v mesecu novembru. Nadaljnja obvestila s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport bodo sledila glede na dinamiko obveščanja šol. Za tiste, ki se bodo na novo vključili v drugem vzgojno – izobraževalnem obdobju, bodo šole lahko prejele še dodatne ure, kot je določeno s pravilnikom.

Šole, v katere se bo do konca meseca oktobra vključilo **9 ali več novih učencev priseljencev**, bomo obravnavali na poseben način, pri čemer bo že letos na podlagi 39. člena Pravilnika o normativih in standardih **za izvajanje programa osnovne šole možna sistemizacija deleža delovnega mesta.** V zvezi s tem se lahko šole obrnejo na svojega svetovalca.

Zaradi prehodnega obdobja bo letos z urami slovenščine poskrbljeno tudi za učence, ki se drugo leto izobražujejo v Republiki Sloveniji. Te učence lahko šole vključijo v skupine novo vključenih učencev. Če so te skupine že polno zasedene in v primeru, če se v letošnjem letu v šolo ni vključil noben nov učenec priseljenec, bo zanje poskrbljeno po kriterijih, ki so veljali do uveljavitve novega pravilnika.

Sprememba pa se nanaša tudi na zagotavljanje dodatnih ur slovenščine za učence, katerih materni jezik je slovenski in so se pred vključitvijo v osnovno šolo v Republiki Sloveniji izobraževali v tujini. K izvajanju dodatnih ur slovenščine se lahko vključi tudi te učence.

V zadnjih novelah srednješolskih zakonov (Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju ter Zakon o gimnazijah), ki sta bili objavljeni v Uradnem listu RS, št. 68 z dne 1. decembra 2017, je opredeljena možnost učenja slovenščine za dijake, katerih materni jezik ni slovenščina ali niso končali osnovnošolskega izobraževanja v Sloveniji. Za njihovo uspešno vključitev v vzgojno-izobraževalni sistem je na zakonski ravni urejena pomoč pri učenju slovenščine, s čimer se omogoči uspešnejše vključevanje v srednješolsko izobraževanje. Za te dijake sta vključitev v tečaj slovenščine in preizkus znanja slovenščine po Skupnem evropskem jezikovnem okviru na ravni A2 obvezna. Izvedba tečaja slovenščine za dijake je natančneje opredeljena v Pravilniku o tečaju slovenščine za dijake v srednjih šolah, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 30/2018, pri čemer je za skupino sedmih do 12 dijakov predvideno 160 ur tečaja s testiranjem. Če pri testiranju dijaki ne dosegajo zelene ravni A2, morajo še dodatno obvezno opraviti 70-urni tečaj slovenščine, drugi pa ga lahko opravijo, če želijo. V prvem šolskem letu vključitve se za te dijake, razen za tiste, ki so v zaključnem letniku, pri predmetu slovenščina ne bo evidentirala negativna ocena, temveč ugotovitev, da dijak ni ocenjen. Omogočeno mu bo napredovanje v naslednji letnik, če bo tako odločil ravnatelj na predlog oddelčnega učiteljskega zbora.

Noveli Zakona o gimnazijah in Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju, ki sta začeli veljati s šolskim letom 2018/2019 (že prej opisano), **izboljšujeta pogoje za uspešno vključevanje dijakov, katerih materni jezik ni slovenski ali niso končali osnovnošolskega izobraževanja v Republiki Sloveniji.**

Dijaki so deležni precej večjega števila ur slovenščine v prvem letu njihove vključitve v srednješolsko izobraževanje v Sloveniji, in sicer z intenzivnim tečajem slovenščine, ki ga šola izvede v strnjeni obliki v prvem polletju šolskega leta, in dodatnimi urami med šolskim letom. Tečaj se izvaja v okvirnem obsegu od 120 do 160 ur, odvisno od oblikovanja skupin in števila dijakov v skupinah. Dijaki, ki so obiskovali tečaj, so lahko v prvem letu izobraževanja neocenjeni iz predmeta slovenščina, če tako odloči ravnatelj na predlog učiteljskega zbora. Navedeno ne velja za dijake zaključnih letnikov.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je od leta 2016 pripravilo še naslednje ukrepe za uspešnejše vključevanje priseljencev. Ti ukrepi so:

- priprava priporočil za šole in vzpostavitev posebne spletne strani¹ za vodstva šol, učitelje, starše in vso zainteresirano javnost;
- pripravljen in sprejet je izobraževalni program Opismenjevanje v slovenščini za odrasle govorce drugih jezikov (z dodatkom za mladoletne prosilce za mednarodno zaščito, stare 15–18 let), ki omogoča ustrežnejšo vključitev v program osnovne šole za odrasle;
- objava gradiv za učenje in poučevanje slovenščine kot drugega jezika² (<http://www.zrss.si/objava/vkljucevanje-otrok-beguncev>);
- v teku je projekt Krepitev socialnih in državljskih kompetenc strokovnih delavcev (2016–2021), ki bo preko programov profesionalnega usposabljanja deloval v smeri opolnomočenja strokovnih delavcev za uspešnejše vključevanje otrok, učencev, dijakov in študentov priseljencev ter otrok večinske kulture. Eden izmed ciljev projekta je bila poleg spodbujanja medkulturnega dialoga in sprejemanja drugačnosti

¹ http://www.mizs.gov.si/si/vkljucevanje_priseljencev_v_sistem_vzgoje_in_izobrazevanja.

² <http://www.zrss.si/objava/vkljucevanie-otrok-beauncev>.

tudi priprava predloga programa dela z otroki priseljencev, ki bo vseboval tudi utemeljeno priporočeno število ur učenja slovenščine za otroka priseljenca, in sicer za področje predšolske vzgoje, osnovnošolskega izobraževanja po vzgojno-izobraževalnih obdobjih in srednješolskega izobraževanja.

S spoštovanjem,

Pripravila:
Mija Javornik
Sektor za razvoj izobraževanja

Martina Vuk
Državna sekretarka